

**CENTRUM TRANSKULTUROWYCH STUDIÓW POSTTOTALITARNYCH
WYDZIAŁ FILOLOGICZNY UW**

oraz

**ZAKŁAD STUDIÓW POLSKO-UKRAIŃSKICH
WYDZIAŁ STUDIÓW MIĘDZYNARODOWYCH I POLITYCZNYCH UJ**

Międzynarodowa interdyscyplinarna konferencja naukowa

ROK 1991

***I JEGO DZIEDZICTWO HISTORYCZNO-KULTUROWE
W KRAJACH POSTKOMUNISTYCZNEJ EUROPY***

Konferencja z okazji 30-lecia rozpadu ZSRR

1-2 grudnia 2021 roku

Honorowy Patronat Jego Magnificencji Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego

Prof. dr hab. Przemysław Wiszewskiego

Partnerzy organizacyjni:

Zakład Studiów Wschodnich UAM w Poznaniu

Instytut Literaturoznawstwa UŚ w Katowicach/Sosnowcu

Instytut Filologii, Narodowy Czarnomorski Uniwersytet im. Petra Mohyły w Mikołajowie (Ukraina)

Instytut Nauk Humanistycznych i Komunikacji Językowych, Państwowy Uniwersytet w Pskowie
(Rosja)

Partner Strategiczny: Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego,
Wojnowice-Wrocław

RAMOWY PROGRAM KONFERENCJI

Obrady i pozostałe konferencyjne wydarzenia odbywają się w formule on-line na platformie TEAMS

ŚRODA, 1 GRUDNIA 2021, SESJA PLENARNA

9.30-10.00 Logowanie się uczestników i konferencji

10.00-10.30 Otwarcie obrad

10.30-13.00 Obrady plenarne, część I

13.00-13.30 Przerwa

13.30-14.30 Wykład głównego mówcy prof. dr hab. Serhija Płochija (Harvard University) - - wykład w jęz. ang.

14.30-16.50 Obrady plenarne, część II

16.50-17.00 Przerwa

17.00 Pokaz filmu *Babi Jar. Kontekst*, reż. Siergiej Łoznica (2021)

CZWARTEK, 2 GRUDNIA 2021, OBRADY W SEKCJACH

9.30-10.00 Logowanie się uczestników i konferencji

Sekcja 1: część I, godz. 10.00-12.00; przerwa 12.00-12.20; część II, godz. 12.20-15.00; przerwa 15.00-16.00

Sekcja 2: część I, godz. 10.00-12.30, przerwa godz. 12.30.-13.00; część II, godz. 13.00-15.30; przerwa 15.30-16.00

Sekcja 3: część I, godz. 10.00-12.00; przerwa 12.00-12.30; część II, godz. 12.30-15.20; przerwa 15.20-16.00

Sekcja 4: część I, godz. 10.00-12.20; przerwa 12.10-12.50 ; część II, godz. 12.50-15.30; przerwa 15.30-16.00

16.00-17.45 OBRADY PLENARNE ZAMYKAJĄCE KONFERENCJĘ

16.00-16.45 Wykład prof. dr. Tarasa Kuzio (Henry Jackson Society think tank, London and National University Kyiv Mohyla Academy, Ukraine) – wykład w jęz. ang.

16.45-17.45 Prezentacja książki *Meandering in Transition. Thirty Years of Reforms and Identity in Post-Communist Europe*, Ed. Ostap Kushnir and Oleksandr Pankieiev (Lexington Books, 2021)

KOMITET PROGRAMOWY KONFERENCJI: prof. dr hab. Bogusław Bakuła (UAM w Poznaniu, Polska), prof. dr hab. Mária Bátorová (Słowacka Akademia Nauk, Bratysława, Słowacja), prof. dr hab. Vitaly Chernetsky (University of Kansas, Lawrence, KS, USA), prof. dr hab. Piotr Fast (Uniwersytet Śląski, Katowice/Sosnowiec, Polska), prof. dr hab. Tamara Hundorowa (Narodowa Akademia Nauk Ukrainy w Kijowie, Ukraina / Ukraiński Wolny Uniwersytet w Monachium, Niemcy), prof. dr hab. Andrzej de Lazari (Uniwersytet Łódzki, Polska), dr hab. Alicja Nowak (Uniwersytet Jagielloński, Kraków, Polska).

KOMITET ORGANIZACYJNY KONFERENCJI:

Kierownik naukowy: prof. dr hab. Agnieszka Matusiak

Koordynator ze strony Zakładu Studiów Polsko-Ukraińskich UJ: dr Denys Pilipowicz

Członkowie: prof. dr hab. Monika Wolting, prof. dr hab. Ołeksandr Pronkewicz, prof. dr hab. Ilona Motejunajte, dr hab. Andrzej Polak, prof. UŚ, dr hab. Elżbieta Tyszkowska-Kasprzak, prof. UW, dr Tomasz Nakoneczny

Sekretarze konferencji: dr Joanna Bobula, dr Joanna Małgorzata Banachowicz, dr Aniela Radecka

SESJA PLENARNA

ŚRODA, 1 GRUDNIA 2021 r.

Link dostępu:

10.00-10.30 Otwarcie obrad i przywitanie uczestników konferencji przez:

1. JM Rektora UWr

Prof. dr hab. Przemysław Wiszewskiego

2. Dziekana Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politycznych UJ

Dr hab. Pawła Laidlera, prof. UJ

3. Prodziekan ds. nauki i współpracy z zagranicą Wydziału Filologicznego UWr

Dr hab. Justyny Ziarkowskiej, prof. UWr

4. Dyrektora Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego we Wrocławiu

Laurynasa Vaičiūnasa

OBRADY PLENARNE, część I godz. 10.30-13.30

Moderator: prof. dr hab. Agnieszka Matusiak, dr hab. Alicja Nowak, prof. UJ

10.30.-10.50 **prof. dr hab. Andrzej de Lazari** (Uniwersytet Łódzki, Polska)

Liberalne „Ja” i prawicowe „My” w Polsce i w Rosji

10.50-11.10 **prof. dr hab. Marija Czerniak** (Rosyjski Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. Aleksandra Hercena w Petersburgu, Rosja)

Мифологизация советского прошлого в российской массовой литературе

11.10-11.30 **dr hab. Małgorzata Abassy, prof. UJ** (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Polska)

„Modernizacja” i „społeczeństwo obywatelskie”: „bojowe zawołania” epoki postradzieckiej

11.30-11.50 **prof. dr Alina Mozolevska** (Państwowy Czarnomorski Uniwersytet im. Petra Mohyly, Mikołajów, Ukraina)

The Role of Post-soviet Nostalgia in the Conceptualization of Counter-discourse in Ukrainian Political Communication

11.50-12.10 **prof. dr hab. Natalia Jakovenko** (Uniwersytet im. Tarasa Szewczenki w Kijowie, Ukraina)

The impact of 1991 Events on Ukraine's European Aspirations

12.10-12.30 **dr hab. Krzysztof Fedorowicz, prof. UAM** (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska)

Konflikty zbrojne na Kaukazie Południowym i ich wpływ na proces transformacji w regionie

12.30-13.00 DYSKUSJA

13.00-13.30 PRZERWA

WYKŁAD GŁÓWNEGO MÓWCY 13.30-14.30

PROF. DR HAB. SERHII PLOKHII

(Harvard University, Cambridge, MA, USA)

Who Killed the Soviet Union? Revisiting the Soviet Collapse Thirty Years Later

Serhii Plokhii is the Mykhailo Hrushevsky Professor of Ukrainian History and the director of the Ukrainian Research Institute at Harvard University. A leading authority on Eastern Europe, he has published extensively on the international history of the region. His books won numerous awards, including the Lionel Gelber Prize for the best English-language book on the international relations for *The Last Empire: The Final Days of the Soviet Union* (2014), Taras Shevchenko National Prize (Ukraine) for *The Gates of Europe: A History of Ukraine* (2015), and Ballie Gifford Prize and Pushkin House Book Prize, UK for *Chernobyl: History of a Tragedy*, (2018). His latest book, *Nuclear Folly: A History of the Cuban Missile Crisis* was released in April 2021.

OBRADY PLENARNE, część II, godz. 14.30-16.40

Moderatorzy: prof. dr hab. Piotr Fast, dr Tomasz Nakoneczny

14.30-14.50 **prof. dr hab. Mária Bátorová** (Słowacka Akademia Nauk, Bratysława, Słowacja)

Slovak Culture after the Velvet Revolution of 1989

14.50-15.10 **prof. dr hab. Hanna Barvenava** (Białoruska Akademia Nauk w Mińsku/Stypendystka programu UAM w Poznaniu „Solidarni z Białorusią”)

Co objawiła kultura Białorusi w ciągu minionych 30 lat

15.10-15.30 **prof. dr hab. Joanna Orska** (Uniwersytet Wrocławski, Polska)

Awangardy Czechosłowacji i Polski: surrealizm w poezji i sztuce socjalistycznej i post-socjalistycznej w ujęciu transnarodowym

15.30-15.50 **dr hab. Marek Jedliński, prof. UAM** (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska)

Geneza i kształtowanie się rosyjskiego tradycjonalizmu kulturowego po rozpadzie ZSRR

15.50-16.10 **dr hab. Anna Skotnicka, prof. UJ** (Uniwersytet Jagielloński, Kraków, Polska)

Rok 1991 w rosyjskiej prozie

16.10-16.30 **prof. dr hab. Ołeksandr Pronkewicz** (Państwowy Czarnomorski Uniwersytet im. Petra Mohyły w Mikołajowie, Ukraina)

Rhetoric of „Liberation” in Sergiy Loznitsa’s Documentary Film “The Event”: a Critical Look from 2021

16.30-16.50 DYSKUSJA

16.50-17.00 PRZERWA

Pokaz filmu, godz. 17.00

„BABI JAR. KONTEKST”

Reżyseria: Siergiej Łoznica, Produkcja: TOMS & VOID (2021)

Premiera światowa: 11.07.2021; ukraińska: 6.10.2021

"BABI YAR. CONTEXT". Based entirely on archive footage, the film reconstructs the events leading up to the massacre of 33 771 Jews in German occupied Kiev in September 1941, and the aftermath of the tragedy. "Just as other Holocaust crimes, the tragedy of Babi Yar is almost devoid of authentic visual representation - Nazi authorities banned photo and film cameras from the places of mass executions. However, it is possible to reconstruct its historical context through archive footage, documenting the years of German occupation of

Ukraine. My aim is to plunge the spectator into the atmosphere of the time." - comments Loznitsa.

Sergei Loznitsa was born on 5th September, 1964 in the city of Baranovitchi, in Belarus. At that time Belarus was part of the Soviet Union. Later his family moved to Kiev, Ukraine, where Loznitsa finished high school.

In 1981 he was admitted to Kiev Polytechnic Institute, with the major in applied mathematics and control systems. In 1987 he graduated with a degree in engineering and mathematics. From 1987 through 1991 Sergei Loznitsa was employed as a scientist at the Institute of Cybernetics. He was involved in the development of expert systems, artificial intelligence and decision-making processes. In addition to his main job, Loznitsa worked as a translator from Japanese. During that time he developed a strong interest in cinematography and in 1991 he applied to the Russian State Institute of Cinematography in Moscow. After passing a very vigorous selection process, Sergei Loznitsa was admitted to the Institute. He studied in the studio of Nana Dzhordzhadze. In 1997 he graduated with honors with the major in movie production and direction.

From 2000 he had been producing works in the Studio of Documentary Films in St. Petersburg. In 2000 he was awarded the "Nipkov program" grant in Berlin. In 2001 Loznitsa immigrated with his family to Germany.

Sergei Loznitsa has directed 22 internationally acclaimed documentary and 4 feature films.

His first two feature films, *My Joy* (Schastye moe), 2010 and *In the Fog* (V tumane), 2012 had their world premieres at the Festival de Cannes, where *In the Fog* received the FIPRESCI prize. Loznitsa's feature-length documentary film *Maidan*, dedicated to the Ukrainian Revolution, premiered in 2014 at the Festival de Cannes. His feature-length documentary film *The Event* (Sobytie) that revisits the dramatic moments of August 1991 in the USSR, a failed coup d'état attempt (known as Putsch) premiered at la Biennale di Venezia in 2015. Followed by *Austerlitz* in 2016 also celebrating its world premiere in Venice, a feature-length documentary, observing visitors to memorial sites on the territory of former concentration camps in Germany. Loznitsa's third feature film, *A Gentle Creature* (Krotkaya), nominated for the Palme d'Or, premiered in Cannes in 2017. In 2018 Sergei Loznitsa presented three new films at the world's most acclaimed international film festivals: *Victory Day*, filmed at Treptower Park in Berlin, a memorial park dedicated to the victory of the Soviet Union over Nazi-Germany, premiered at the BERLINALE, the International Film Festival in Berlin, and was nominated for the best feature-length documentary. Followed by the world premiere of Loznitsa's fourth feature film *Donbass* at the Festival de Cannes in the Un Certain Regard section for which Sergei Loznitsa was awarded as the best director. *The Trial* (Process), for which Loznitsa used archival chronicles depicting the first of the Moscow Trials from 1930, premiered at la Biennale di Venezia in September the same year. In 2019 "State Funeral", Loznitsa's latest documentary film, premiered out of competition at the 76th Biennale di Venezia. Made out of mostly unseen before archive footage from March 1953 the film presents the funeral of Joseph Stalin as the culmination of the dictator's personality cult.